

ASIA

Päätös ympäristönsuojelulain (527/2014) 136 §:n mukaisesta ilmoituksesta, joka koskee pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamista.

Ilmoituksen tekijä

Hiukatti Oy

Puhdistettavan alueen sijainti

Kohde sijaitsee Sotkamon kirkonkylän keskustassa osoitteessa Kainuuntie 5. Kohteen kiinteistörekisteritunnus on 765-408-273-1. Kohteen sijainti on esitetty alla olevassa kuvassa (Kuva 1).

Kuva 1. Alueen sijainti on merkitty kuvaan punaisella rajauksella. Lähde: Maanmittauslaitos.

Kiinteistön omistaja

Hiukatti Oy

Asian vireilletulo, vireilletulon peruste sekä viranomaisen toimivalta

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 136 §:n mukaisesti pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamiseen voidaan ryhtyä tekemällä siitä ilmoitus alueelliselle elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle. Ilmoitus on tehtävä hyvissä ajoin, kuitenkin viimeistään 45 vuorokautta ennen puhdistamisen kannalta olennaisen työvaiheen aloittamista.

Ilmoitus pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamisesta toimitettiin Kainuun ELY-keskukselle 9.1.2025, mutta ELY-keskus on ollut tietoinen aiemmin tehdystä kohteen maaperän puhdistamisesta.

Puhdistettava alue

Alueen toimintahistoria ja pilaantumisen vaaraa aiheuttaneet toiminnot ja tapahtumat

Kohdekiinteistöllä on toiminut Hiukatti Oy:n Neste Sotkamon toimipiste, jossa harjoitettiin polttoaineen jakelutoimintaa 1980-luvun alkupuolelta vuoteen 2024. Jakeluaseman rakenteiden poiston yhteydessä maaperässä havaittiin säiliöalueella öljyllä pilaantuneita maa-aineksia.

Alueen ja lähiympäristön nykyinen ja tuleva maankäyttö

Sotkamon ajantasaisessa asemakaavassa kohdekiinteistö on määritelty huoltoaseman korttelialueeksi (LH), yleiseksi pysäköintialueeksi (LP) ja puistoksi (VP). Ei tiedossa tulevaa maankäyttöä alueelle.

Alueen maaperä- sekä pohja- ja pintavesitiedot

Alueen maaperä on kaivun aikaisten havaintojen perusteella hiekkaa. Lisäksi syksyllä 2021 (Ramboll Finland Oy) suoritetuissa maaperätutkimuksissa tehdyt havainnot tukevat tätä.

Kohde sijaitsee vedenhankintaa varten tärkeällä Hiukanharju – Pöllyvaaran 1-luokan pohjavesialueella. Kunnostuksen aikana havaittu pohjavedenpinnantasoo on noin 2,5 metrin syvyydellä. Kohdealue sijaitsee pintavesistön läheisyydessä niemimaalla, jota reunustavat pohjoisessa Pirttijärvi sekä etelässä Iso Sapsojärvi.

Haitta-aineita koskevat tiedot

Alueella tehdyt maaperä- ja pohja- pintavesitutkimukset

Ramboll Finland Oy on tehnyt Sotkamon Nesteen kiinteistön alueella pohjaveden ja maaperän haitta-ainetutkimuksia 28.-29.6.2021. Pohjavedessä ei tässä tutkimuksessa ole todettu kohonneita haitta-ainepitoisuuksia tutkittujen haitta-aineiden osalta. Lisäksi tutkimuksissa ei todettu maaperässä VNa 214/2007 mukaisia kynnysarvoja ylittäviä

haitta-ainepitoisuuksia. Ainoastaan yhden tutkimuspisteen osalta havaittiin laboratorion määrittämisrajan ylittävä öljyhiilivetyjen C₂₁-C₄₀ pitoisuus.

Jakeluasemarakenteiden purkutöissä mittarikentän ja säiliöalueen purun yhteydessä tarkastettiin ympäröivän maa-aineksen laatua mahdollisen pilaantuneisuuden varalta. Mittarikentällä todettiin vähäisiä määriä haitta-ainepitoisia maa-aineksia, jotka poistettiin. Säiliöalueella havaittiin öljyhiilivedyillä pilaantuneita maa-aineksia. Näytteen öljyhiilivetyjen kokonaispitoisuus >C₁₀-C₄₀ laboratorioanalyysissä oli 5 500 mg/kg. Kenttähavaintojen perusteella säiliöalueen vuodon oletettiin olevan peräisin pohjoisesta katsottuna neljänneestä säiliöstä.

Maaperän pilaantuneisuus ja puhdistustarve

Alueen maaperän pilaantuneisuus ja puhdistustarve on arvioitu VNa 214/2007 mukaisesti käyttämällä alempia ohjearvoja.

Yleisesti ottaen kunnostuksen tavoitetaso viitearvoja käytettäessä määräytyy maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista annetun valtioneuvoston asetuksen nro 214/2007 mukaan. Sen mukaan maaperää pidetään yleensä pilaantuneena teollisuus-, varasto- tai liikennealueella tai muulla vastaavalla alueella, jos yhden tai useamman aineen pitoisuus ylittää säädetyn ylemmän ohjearvon. Maaperää pidetään yleensä pilaantuneena muulla kuin edellä tarkoitetulla alueella, jos yhden tai useamman aineen pitoisuus ylittää säädetyn kynnysarvon. Asuinalueilla ja vapaa-ajan käytössä olevilla kiinteistöillä käytetään yleisesti maaperän puhdistamisen tavoitetasona alempaa ohjearvoa.

Alueen jäännöspitoisuudet alittavat VNa 214/2007 mukaiset kynnysarvot.

Esitetty puhdistussuunnitelma

Puhdistustavoitteet

Purku- ja kaivusuunnitelman mukaisesti kunnostustavoitteena oli lähtökohtaisesti VNa 214/2007 mukaiset kynnysarvot (Hiukatti Oy, Neste Sotkamo, Jakelurakenteiden purkaminen- ja kaivusuunnitelma, 14.3.2024). Koska säiliöalueella purkutöiden yhteydessä todettiin kaivusuunnitelmasta poiketen maaperän pilaantuneisuutta, pidettiin työmaan aikana viranomaiskatselmus 17.10.2024, jossa sovittiin kunnostuksen tavoitetasoksi alemmat ohjearvot. Katselmuksessa sovittiin, että PIMA-ilmoitus toimitetaan Kainuun ELY-keskukselle työn jälkeen.

Alueen jäännöspitoisuudet alittavat VNa 214/2007 mukaiset kynnysarvot.

Puhdistusmenetelmät ja niiden valintaperusteet

Työn toteuttaminen

Työ toteutettiin massanvaihdolla, eikä maaperään jäänyt haitta-aineita.

Jätteiden ja kaivettujen maa-ainesten käsittely ja hyödyntäminen

Kohteesta poistetut pitoisuudeltaan kynnysarvon ylittävät maa-ainekset, yhteensä noin 288 tn, toimitettiin Kajaaniin Majasaaren vastaanottokeskukseen siirtoasiakirjoin varusteltuna. Pilaantuneita betoneita poistettiin 60,48 tn, jotka toimitettiin Kajaaniin Kaiku ympäristö Oy:lle.

Kunnostuksen aikana (22.10.2024) kaivannosta poistettiin 11,98 tn (1 säiliöautollinen) lievästi öljyistä vettä, joka toimitettiin Majasaareen. Lisäksi kaivannosta pumpattiin vettä I-luokan öljynerottimen läpi jätevesiviemäriin yhteensä arviolta noin 10–15 m³. Pumppauksen alussa vedestä otettiin näyte öljynerottimen jälkeen ja se alitti jakeille >C₁₀-C₄₀ sovitun raja-arvon 100 mg/kg. Sotkamon vesilaitoksen kanssa sovittiin pumppauksen aloittamisesta.

Puhdistustöiden valvonta, seuranta ja tarkkailu

Kunnostustöitä valvoi ja ohjasi Ramboll Finland Oy:n ympäristötekniikan asiantuntija, jolla oli riittävä kokemus pilaantuneiden maiden kunnostuksista. Valvojan tehtäviin kuuluivat mm. kunnostuksen aikaiset näytteenotot ja havainnot, pois kuljetettavien maa-aineksien ja jätteiden sijoituskohteiden osoittaminen ja vastaanotosta sopiminen, massamäärien kirjanpito ja yhteydenpito valvoviin ympäristöviranomaisiin. Valvojan yhteystiedot ja työn aloitusajankohta sekä pilaantuneiden maiden ja jätteiden vastaanottopaikat ilmoitettiin valvovalle ympäristöviranomaiselle ennen kunnostustoimenpiteiden aloittamista.

Kunnostuksen etenemistä valvottiin kunnostuksen valvojan toimesta aistinvaraisin havainnoin sekä öljyhiilivetyjen osalta PetroFLAG- ja PID-kenttämittareilla sekä laboratorioanalysein. Kaivannosta otettiin jäännöspitoisuusnäytteet kaivannon kaikilta seinämillä sekä pohjasta. Kunnostus toteutui kynnysarvot alittavaan tasoon, jolloin kiinteistölle ei jäänyt käyttörajoitetta. Kohteen kunnostustoimenpiteet toteutettiin aikavälillä 8.-22.10.2024. Kohteesta kerättiin yhteensä 44 kappaletta maanäytteitä, joista 22 kappaletta edusti alueen jäännöspitoisuuksia.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen kuuleminen

Sotkamon kunnan ympäristönsuojeluviranomainen on tietoinen tehdyistä toimenpiteistä ja ollut mukana kohdetta koskevissa keskusteluissa.

Viranomaisen ratkaisu

Kainuun ELY-keskus on tarkastanut pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamista koskevan ilmoituksen ja hyväksyy siinä tarkoitetun alueen puhdistamisen ilmoituksen mukaisesti. Kainuun ELY-keskus ei anna varsinaista puhdistamista koskevia määräyksiä, koska puhdistustyö on tosiasiallisesti jo tehty.

Kainuun ELY-keskus on kuitenkin edellyttänyt kohteelta ympäristönsuojelulain mukaisen ilmoituksen, koska tämä on ympäristönsuojelulain 136 §:ssä määrätty velvoite.

Toimitetun loppuraportin (Ramboll Finland Oy 7.1.2025) sisältämät työn toteutusta koskevat tiedot ovat riittävät tehdystä pilaantuneen maaperän puhdistuksesta.

Ratkaisun perustelut

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 136 §:n mukaan maaperän ja pohjaveden puhdistamiseen pilaantuneella alueella sekä puhdistamisen yhteydessä maa-aineksen hyödyntämiseen kaivualueella tai poistamiseen toimitettavaksi muualla käsiteltäväksi voidaan ryhtyä tekemällä siitä ilmoitus valtion valvontaviranomaiselle (ELY-keskus), jos puhdistaminen ei luvun 4 nojalla edellytä ympäristölupaa. Valtion valvontaviranomainen tarkastaa ilmoituksen ja tekee sen johdosta päätöksen. Ilmoituspäätöksessä on annettava tarvittavat määräykset alueen puhdistamisesta, puhdistamisen tavoitteista ja maa-aineksen hyödyntämisestä ja tarkkailusta.

Valtioneuvoston maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista antaman asetuksen (214/2007) 4 §:ssä määritellään ohjearvotasot. 4 §:n 2 momentin mukaan teollisuus-, varasto- tai liikennealueilla taikka muilla vastaavilla alueilla sovelletaan ylempää ohjearvoa. Muilla alueilla, kuten asuinalueilla, maaperän puhdistamisessa sovelletaan yleisesti alempaa ohjearvoa. Tällä kiinteistöllä edellytettiin alempaa ohjearvotasoa ympäristö- ja terveysriskin poistamiseksi, koska kohde sijaitsee keskusta-alueella ja 1-luokan pohjavesialueella. Kohteessa tehtyjen jäännöspitoisuusnäytteiden tutkimusten perusteella alueen jäännöspitoisuudet alittavat VNa 214/2007 mukaiset kynnysarvot.

Puhdistustyön aikana kohteesta poistetut maamassat on toimitettu Majasaaren jätekeskukseen, jolla on lupa ottaa vastaan ja käsitellä kyseisiä jätteitä. Pilaantuneita betoneita poistettiin ja ne toimitettiin Kajaaniin Kaiku ympäristö Oy:lle. Lisäksi kunnostuksen aikana kaivannosta poistettiin lievästi öljyistä vettä, joka toimitettiin Majasaareen.

Puhdistustyöstä on laadittu loppuraportti, johon on yksilöity puhdistustyön eri vaiheita. Tietojen kokoaminen loppuraporttiin helpottaa tiedonhakua, mikäli kohteen historiaan on myöhemmin tarvetta palata.

Sovelletut oikeusohjeet

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 6, 7, 16, 17, 20, 85, 133, 136, 172, 190, 191, 200, 205, 209 §

Ympäristönsuojeluasetus (713/2014) 24, 25, 26 §

Valtioneuvoston asetus maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista (214/2007)

Jätelaki (646/2011) 8, 13, 15, 29, 121, 122 §

Valtioneuvoston asetus jätteistä (978/2021) 3, 4, 11, 40 §

Hallintolaki (434/2003)

Valtioneuvoston asetus vesienhoidon järjestämisestä (1040/2006)

Valtioneuvoston asetus vesiympäristölle vaarallisista ja haitallisista aineista (1022/2006)

Valtion maksuperustelaki (150/1992)

Valtioneuvoston asetus (794/2024) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten ja kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2025

Käsittelymaksu ja sen määräytyminen

Tämän ilmoituksen käsittelystä perittävä maksu on 240 €.

Maksun suuruus perustuu valtioneuvoston asetukseen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista (794/2024) ja sen liitteenä olevaan maksutaulukkoon. Pilaantuneen maaperän puhdistamisesta tehtävän ilmoituksen käsittelystä perittävä maksu on 80 € kultakin asian käsittelyyn kuluvalta tunnilta. Tämän ilmoituksen käsittelyyn kului 3 tuntia.

Valvonnan maksullisuus

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 205 §:n mukaan ELY-keskus voi periä maksun valvontatoimista, jotka ovat tarpeen 136 §:n 2 momentissa tarkoitetun päätöksen noudattamisen varmistamiseksi. Maksun suuruus perustuu valtioneuvoston asetukseen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, ja kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista (794/2024) ja sen liitteenä olevaan maksutaulukkoon.

Päätöksen voimassaoloaika

Tämä päätös on voimassa 31.1.2030 saakka. Mahdollisten olosuhdemuutosten vuoksi päätöksen voimassaolon jälkeen maaperän ja pohjaveden pilaantuneisuus ja puhdistustarve on tarvittaessa arvioitava uudestaan ja tehtävä puhdistamisesta ympäristönsuojelulain (527/2014) edellyttämä ilmoitus tai lupahakemus.

Päätöksen täytäntöönpanokelpoisuus

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 200 §:n perusteella tätä päätöstä on noudatettava mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

Muutoksenhakuviranomainen voi kieltää täytäntöönpanon.

Päätöksestä tiedottaminen

Päätös

Ilmoituksen tekijälle (sähköisesti)

Tiedoksi

Sotkamon kunnan ympäristönsuojeluviranomainen (sähköisesti)
Suomen ympäristökeskus (sähköisesti)

Kuuluttaminen

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 85 §:n mukaisesti Kainuun ELY-keskus antaa päätöksen tiedoksi myös julkisella kuulutuksella. Kuulutus ja kuulutettava päätös ovat nähtävillä Kainuun ELY-keskuksen ja Sotkamon kunnan verkkosivuilla.

Tietojärjestelmän päivittäminen

Alueen maaperää koskevat tiedot päivitetään valtakunnalliseen Maaperän tilan tietojärjestelmään.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava Vaasan hallinto-oikeuden kirjaamoon. Tarkemmat ohjeet muutoksenhausta ovat päätöksen liitteenä 1 olevassa valitusosoituksessa.

Lisätiedot

Asia on käsitelty Kainuun ELY-keskuksen ympäristövastuu-yksikössä. Lisätietoa asiasta antaa ympäristöasiantuntija Jenni Moilanen, puh. 0295 023 809, jenni.moilanen(at)ely-keskus.fi.

Hyväksyntä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Merkintä sähköisestä hyväksynnästä on asiakirjan viimeisellä sivulla. Päätöksen on esitellyt ympäristöasiantuntija Jenni Moilanen ja ratkaissut johtava ympäristöasiantuntija Tatu Turunen.

Liitteet

Liite 1. Valitusosoitus

Liite 2. Kiinteistön omistajan suostumus

LIITE 1.

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen sekä sen käsittelystä perittyyn maksuun saa hakea muutosta valittamalla **Vaasan hallinto-oikeuteen**. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Valitus on tehtävä **30 päivän** kuluessa **päätöksen tiedoksisaannista**. Päätöksen tiedonsaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä (7) päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavaan arkipäivään. **Valitusaika päättyy 26.02.2025.**

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- valittajan nimi ja yhteystiedot
- postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää,
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi ja millä perustein (vaatimukset)
- mihin valitusosoitus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on tämän yhteystiedot ilmoitettava. Yhteystietojen muuttoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä. Sähköisesti toimitettua valituskirjelmää ei tarvitse allekirjoittaa.

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen,
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta,
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle

Asiamiehelle, jolle hän ole asianajaja tai julkinen oikeusavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja tai muulla luotettavalla tavalla osoitettava olevansa oikeutettu edustamaan päämiestä.

Valituskirjelmän toimittaminen

Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava Vaasan hallinto-oikeuden kirjaamoon. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Sähköisesti (telekopio, sähköposti tai sähköinen asiointipalvelu) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Oikeudenkäyntimaksu

Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) ja tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta annetun oikeusministeriön asetuksen (1122/2021) nojalla muutoksenhakijalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa 270 euron oikeudenkäyntimaksu. Tuomioistuinmaksulaissa on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Vaasan hallinto-oikeuden yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus

Postiosoite: PL 204, 65101 Vaasa

Puhelin: kirjaamo 029 56 42780 (ma-pe klo 8.00–16.15)

Puhelinvaihde: 029 56 42611

Faksi: 029 56 42760

Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi

<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Tämä asiakirja KAIELY/23/2020 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument KAIELY/23/2020 har godkänts elektroniskt

Moilanen Jenni 20.01.2025 15:12

Turunen Tatu 20.01.2025 16:22